

NOVA PRAVDA

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Gradišče 7, levo. — Telefon št. 77. — Naročnina 3 din. na mesec. — Posamezna številka stane 75 para. — Inserati po dogovoru. — Rokopisov ne vračamo. — Poština plačana v gotovini.

Enotna fronta — pod črno zastavo.

24. IV. 1920.

**13 mrtvih, okoli 24 težko,
okoli 40 lahko ranjenih.**

»Včeraj so počili v Ljubljani na Zaloški cesti strelji in tekla je nedolžna kri. Delavstvo se je zbralo tam, da priredi mirno manifestacijo po mestu ob priliki splošne stavke, vlada (dr. Brejca) pa jo je hotela s svojo silo zabraniti.«

»Žrtve nosi sila, ki je hotela s silo zatreti železničarski štrajk. Obžalujemo nedolžne žrtve, ki niso padle po krivdi delavstva, marveč po krivdi sistema (klerikalne vlade), ki je zavlada pri nas.«

Tako piše »Naprej« z dne 25. aprila l. 1920, ko je bil še glasilo enotne fronte socialdemokratskega delavstva.

»Ob tej priliki opominjamo krivce na prelivanju krvi, zakaj po nedolžnem je tekla ta krvavo rdeča delavska kri. Zločin je bil to.« (Naprej z dne 26. aprila 1920.)

»Slovensko delavstvo ima danes veliko šolo za seboj. Otrsteti se mora vsakega klerikalnega vpliva, ostati mora enotno in složno.« (»Naprej« z dne 24. aprila 1920.)

28. X. 1922.

**Enotna lista Zveze delovnega ljudstva:
13 klerikalcev, 3 komunisti in 5 so-
cijalistov na prvih mestih.**

»Bližajoče se občinske volitve kličejo na plan ljublj. delovno ljudstvo, da ustvari enotno fronto na podlagi enotnega komunalnega programa in enotnega boja za izvedbo tega programa. Tak skupni nastop vsega delovnega ljudstva bo onemogočil vrnitev kapitalistične politike na ljubljanski magistrat.«

»Slovensko delavstvo je napredno in je za napredek, a to delavstvo tudi dobro ve, da je danes najreakcionarnjši klerikalec bolj napreden, kot pa vse oficijelno slovensko naprednjaštvo skupaj, zato velja njegov boj zlasti in v prvi vrsti temu ogabnemu, protiljudskemu in skrajno reakcionarnemu našemu naprednjaštvu.«

Tako piše »Zarja« od 28. oktobra in 4. novembra 1922, torej list, ki ga pišejo ravno tisti voditelji, ki so pred dvema leti pisali »Naprej«.

Hlapci črne internacionale.

Ljubljana, 7. nov. 1922.

Slovensko delovno ljudstvo je v svoji veliki večini napredno in svobodomiselnost, le majhen njegov del se je dal vjeti na klerikalno udico krščanskega socializma. Slovensko delavstvo je moralo prestati hude boje in ravno pod vlado Slovenske ljudske stranke in njenega vsemo-gočnega vojvode dr. Šušteršiča je bilo izpostavljeno najhujšemu terorizmu. Toda delavstvo takrat ni klonilo tilnika in se ni izneverilo svojim naprednim in socialističnim načelom, ni bilo na prodaj za skledo leče, dasiravno je bila najugodnejša prilika za to takrat, ko so klerikalci, kot neomejeni gospodarji dežele, ponovno naskakovali svobodomiselnost trdnjavo, belo Ljubljano. Takrat bi se bile dale izbiti dragocene gospodarske in socialne koncesije. Toda tedanji voditelji delovnega ljudstva so bili značajni možje, ki niso gledali na osebni profit in ki so vedeli, da bi vse koncesije, ki bi jih bilo delavstvo dobilo od klerikalne stranke, pri prvi priliki zopet izgubilo, čim bi prišli klerikalci do moči v ljubljanski občini. Iz teh razlogov je delavstvo ostalo rajši v opoziciji, kakor da bi z gnilih kompromisom zatajilo svoje napredno in socialistično prepričanje. Tako je bilo pred vojno.

Med vojno in po vojni pa so postali socialnodemokratski voditelji preveliki oportunisti. Začeli so špekulirati, kje in kako bi se dalo kaj zaslužiti in okoristiti — seveda na račun delovnega ljudstva. Tako je rodila vojna Kristane. Eden je postal večkrat milijonar — na škodo delavstva, drugi pa kraljevi vladni komisar z mastno plačo. To je bila nagrada za to, da sta nekdanja proletarca in republikanca izdala koristi našega delovnega ljudstva. Pa nista samo ta dva, Kristanov hodi več pod raznimi naslovi med slovenskim delavstvom, s čigar interesi se

brezvestno igrajo, pri tem pa žonglirajo z priljubljenimi gesli socialistične načelnosti in enotne fronte delovnega ljudstva.

Tako se godi posebno danes v sedanjem volilnem boju za ljubljansko občino.

»Enotna fronta delovnega ljudstva za posamezne konkretne cilje, ki jih je doseči na političnem, gospodarskem in socialnem polju v skupnem boju proti obstoječi reakciji in eksploataciji.« Na zmago »Zveze delovnega ljudstva«, da porazi zvezo kapitalistov! Tako se glasi bojni klic. In kaj je ta »Zveza delovnega ljudstva«? Nekaj častihlepnih voditeljev delavstva se je za osebne koristi prodalo klerikalcem — med seboj so se z njimi med štirimi stenami dogovorili — potem pa so sklicali skupen shod v hotel Union, kjer so uprizorili grdo pobratimsko komedijo s klerikalci, t. j. z onimi ljudmi, ki so dne 24. aprila 1920 z orožništvom in vojaštvom naskočili slovensko delovno ljudstvo na Zaloški cesti, ko je hotelo manifestirati proti draginji, proti izkoriščanju in proti reakcionarni, klerikalni deželni vladi, kateri je načeloval klerikalni dr. Brejc.

Delovno ljudstvo so sramotno prodali klerikalnim krvolokom. Nismo načeloma proti političnim kompromisom in zvezam, ker vemo, da so vsled sedanjega volilnega reda stranke v to naravnost prisiljene. Toda zveza bi se bila morala iskati s socialističnimi delavskimi strankami, ne pa z reakcionarnimi kapitalisti, s katerimi delovno ljudstvo nima ničesar skupnega. In če ti pomisleki pri delavskih voditeljih niso obveljali, bi bili pa morali na vsak način ščititi interese delavstva, da bi bila lista sestavljena popolnoma na načelu enakosti delavskih in klerikalnih zastopnikov. To pa se ni zgodilo. Saj je delavstvo v listi »Zveze delovnega ljudstva« v taki manjšini napram klerikalcem, da je popolnoma vseeno, če je tistih par

voditeljev socialistov, ki so na klerikalni listi, izvoljeni ali pa ne. Za delavstvo se ne bo dalo doseči nič, kar bi bilo načelne važnosti, ker bodo klerikalci, ti zakrknjeni nasprotniki socializma, lahko vsak čas vse preprečili in vsak neljub predlog odklonili.

Tako se hoče delovno ljudstvo grdo speljati na led. Pod geslom enotne fronte ga skušajo nagnati v volilni boj — pod črno zastavo za zmago klerikalcev, ki bodo kot zmagovalci triumfirali nad poraženim slovenskim proletarijatom.

Ako bi bilo sedanjim voditeljem gotovega dela našega delavstva v resnici za enotno fronto delovnega ljudstva, zakaj pa niso te enotne fronte vstvarili s socialno-demokratskim in narodno-socialističnim delavstvom in zakaj so se šli vezati s klerikalci in kapitalisti in s tem onemogočili enoten nastop vsega delovnega ljudstva? Toda kakor vse kaže, bodo politični mešetarji doživeli nemilo presenečenje — delovno ljudstvo ima za klerikalno listo pripravljene kroglice, ki so jih klerikalni mogotci na Zaloški cesti pogнали v meso slovenskega delavca, ko je zahteval kruha. Dobil pa je mesto kruha — svinčene kroglice!

K. ŽNUDERL — Maribor:

Zakaj zmaguje velekapitalizem?

V delavskih vrstah nahajamo nebroj različnih stremeljenj. Eni stremijo za tem, da se zruši ves družabni red na najnižji nivo, ter se postavi novi, sovjetski režim po zgledu Rusije in če ne gre drugače, pa s krvavo revolucijo.

Tako mnenje goje komunisti pa tudi mednarodni socialisti na programu Karla Marksa. Na izvedljivost se malo ozirajo, zato pa traja to stremeljenje že nešteto let. Delavec je ostal tlačan kot poprej, pač pa je s svojo slepo disciplino pomagal mnogim voditeljem, da so postali kapita-

listi in dostojanstveniki, ki so se pridružili onim, ki izrabljajo delavsko maso. Glavna krivda tega pa tiči v tem, da se posamezni delavec veliko premalo briga za svojo osebno naobrazbo, da bi zamogel imeti zdravo kontrolo nad svojimi voditelji. Temu nasproti ima narodni socializem popolnoma druga načela. On hoče vzgojiti prave borce za duševno (nekrvavo) revolucijo, se ne boji kontrole, dela odkrito in nesebično ter si ne stavi nikakih nedosegljivih ciljev, kakor so n. pr. da naj bo ves svet ena država, da se naj porazdeli bogastvo in vsa zasebna lastnina med vse enako itd. Tudi ne misli preiti kar skokoma v najsrečnejšo bodočnost, nego polagoma in previdno odpraviti protisocialni režim ter istega nadomestiti s pravim modernim socializmom. Narodni socializem je državotvoren in hoče uprizoriti red v lastni državi, ter se ne vmešava v socialne razmere držav druge narodnosti, nego pušča to nalogo svojim delavskim bratom, ki so tam doma. Glede državne oblike stoji nar. socializem na stališču, da je prav lahko tudi monarhistična, ako to odgovarja modernemu času. Kajti ime »republika« še ni vir sreče! Sreča je le v ureditvi državne uprave, ako temelji na pravi socialni pravičnosti.

Ne malo se mora človek čuditi temu, da kljub vsem lepim načelom socialističnih organizacij zmaguje velekapitalistična buržuazija, ter čestokrat zbega delavske vrste tako, da se cepijo v razne nove organizacije ali pa da grede celo v vrste kapitalističnih organizacij kakor so pri nas n. pr. JDS, SLS, SKS. Logično je, da je tem strankam vse ležeče na tem, da se dela razkol med delavskimi masami, kajti čim bolj se cepijo, tem manj pomemben je njihov boj proti dobro organiziranim strankam, ki slone na velekapitalu, žive v brezdelju in se prorgljivo smejejo socialističnim strankam, ko se med seboj prepejajo.

Tovariši, storite svojo dolžnost! Pojdite med svoje brate, ki tavajo zaslepljeni in v suženjski temi pričakujejo boljših časov, povejte jim, da je za boj proti buržuaziji potrebno združiti celokupnega delavstva in industrije in podeželja, in da je za to politično vojsko treba mnogo znanja. Kakor vojaški rekrut — tako se mora usposobiti tudi politik, brez tega ne gre! Potrebno je vsestranske nabrazbe v političnem in gospodarskem pogledu. Čakanje, da pridejo boljši časi kar sami od sebe, ali da jih pribore voditelji sami, je naravnost nesposobno. Vsak posameznik se mora pripravljati in udeležiti dela za boljše bodočnost. To je namen našega narodnega socializma.

Proč z demagogijo, s hujskanjem in sovraštvom. Naš cilj je prijateljsko druženje vseh, ki si z delom služimo vsakdanji kruh. Kdor nas od tega odvrta, je naš sovražnik in ima v tem hinavske, umazane namene.

Zato se združimo za prih. volitve vsi delavci pod zastavo one socialistične stranke, ki ima najzdravejši program in dosegli bomo tako moč, da bo morala vsaka vlada računati z njo in ta moč bodi moč nacionalnega socializma v smrt buržuaziji.

Politične vesti.

Pojasnilo. »Slovenski Narod« je te dni poročal, da bi NSS šla v koalicijo s klerikalci, ako bi se ne bila stvorila »Jugoslovanska zajednica«. Kje je dobil »Slovenski Narod« te informacije, ne vemo in si tudi ne moremo misliti. Ugotavljamo, da temu ni tako. Veliki zaupniški zbor NSS je namreč že v mesecu septembru sklenil — tedaj takrat, ko še ni bilo nikakega dogovora o »Jugoslovanski zajednici« — da se NSS s klerikalci ne more in ne sme koalirati, pač pa, da nastopi samostojno, ako bi ne prišlo do kake druge poštene grupacije. Tu se je predvsem predvideval socialistični blok brez klerikalcev, ki pa so ga komunisti odklonili, z motivacijo, da brez klerikalcev ne gredo v noben blok, in pa »Jugoslovanska zajednica«, ki bi jo lahko tvorile NSS, dr. Ravniharjeva grupa in pa neopredeljeni. — Toliko resnici na ljubo.

Boji v demokratični stranki. Vse pisanje ljubljanskih in zagrebških demokratičnih listov, da je v demokratični stranki vse v najlepšem redu, ne pomaga nič. Vse še tako lepe resolucije, ki naj bi na zunaj prikrije notranjo gnobo so zastoj. Razpad se pripravlja nemojstveno dalje. Temu, da se polom zadržuje tako dolgo, je krivo to, da je politično življenje in stremljenje v Beogradu popolnoma drugo, kakor pri nas. Beograjske politične razmere smo v »Novi Pravdi« že ponovno obširno opisali. — V soboto so imeli v demokratičnem klubu zopet silno burno sejo. Stara nasprotstva so bruhnila zopet enkrat z vso silo na dan in prišlo je do spopada med Davidovičevimi in Pribičevićevimi pristasi. Davidovič je odločno zahteval, da morajo demokratični ministri podati demisijsko, ker to zahtevajo interesi stranke in interesi bodočih volitev. G. Pribičević pa o izstopu ni hotel ničesar slišati, ker je sedaj neugoden čas. Tega gospoda

in druge demokrate ni mogoče spraviti od korita. Sedaj po 4 letih je naenkrat prišel do prepričanja, da je zakon o uradniški pragmatiki silno važen, tako silno važen, da Pribičević radi njega ne more odstopiti. Tudi invalidni zakon in zakon o vojnih odškodninah ga prav resno skrbita. Ne, g. Pribičević je še nadalje neobhodno potreben, vsaj tako potreben, kakor ljubljanski gospod Žerjav. Brez teh dveh junakov bi se demokratiška stranka najbrže ne ubila, ta dva gospoda nam pa jamčita, da jo bosta čisto gotovo uničila. Večina navzočih poslancev je bila za Davidovičev predlog. Ker pa je bilo prisotnih premalo poslancev, demokratiški poslanci hodijo v Beograd namreč samo po denar in tistega dne pa ravno ni bilo izplačila, jih kratkomalo ni bilo v Beogradu ter so morali to važno vprašanje preložiti. Demokratiška stranka je ostala cela; edina posledica te srborite demokratiške seje je bila ta, da so sklicali sejo tudi radikali ter se »pošteno zgražali« nad demokratiško politiko. Sklenili so še tudi, da ostanejo še nadalje ministri, ker so tudi oni kakor Pribičević neobhodno potrebni. Nastane torej vprašanje, ali je pri taki gnobi še mogoče govoriti o razpadu demokratiške stranke. Ali ni že popolnoma razjedena? Nam se vsaj tako zdi.

Lep napredek. Beograjska demokratiška »Pravda« je pisala 31. oktobra, da število demokratov v Bosni dnevno raste. Na to razveseljivo demokratiško vest je odgovoril sarajevski dopisnik »N. P.« točno in jedrnat: »Ako gre demokratom povsod tako slabo, kakor v Bosni, potem bomo o njih kmalu govorili, da so nekaj — bili.«

Izborna taktika. Nekaj pri »Jutru« ni v redu. Ali so gospod direktor vseh jutrovskih časopisov zopet na dopustu, ali je dobil vaje v roke gospod Dolje, ali kaj? Čudne stvari se vrše. »Jutro« piše vsaki dan, da obstoja silna nevarnost, da bi ne dobili pri ljubljanskih volitvah klerikalci večine. Da odvrne to nevarnost, kdo je namreč za to bolj poklican kakor »Jutro«; napada vsaki dan »Zajednico« in pusti klerikalce pri miru. Ne, ne, nekaj pri jutrovcih ne more biti v redu. Kaj, če bi znabiti hotel pomagati kak zdravnik za možgane...

Samo »Slovenec« sme lagati. Nedeljski »Slovenec« se silno repenči nad nepoštenostjo slovenske žurnalistike. Bere levite vsem drugim listom ter jim očita, da so se baje lagali. Nočemo zagovarjati napadenih listov, ti se bodo branili že sami. Toda nekaj pa moramo vendar omeniti. Med tem, ko se »Slovenec« tako hudo zgraža nad lažmi, ki so jih baje zagrešili drugi, ga pa čisto nič ne moti, da prinaša na isti strani najgorostasnejše laži o narodnih socialistih. Čudno moralo imajo ti gospodje pri »Slovencu«. Po vsem tem izgleda, da ima »Slovenec« poseben privilegij za laganje. Predno očitate kak greh drugim, očistite prej svoj hlev. To bo nekatoški morali več pomagalo, kakor politično delovanje vseh duhovnikov skupaj. Kdor hoče drugim pridigovati moralno, jo mora imeti najprej sam. Do sedaj smo opazovali ravno pri katoliških listih najmanj morale. Zgoraj navedeni slučaj priča o tem dovolj jasno.

lorda Curchilla in Chamberlaina. Chamberlain, katerega taktika je obstojala v tem, da je vse napade, predbacivanja in žaljenja motril z nepremično in povsem ravnodušno gesto, tekom govora mladega Georga ni mogel ostati pri svoji dosedajni taktiki, je bojda ves blede od razburjenosti skočil s svojega sedeža, da predrznega govornika zavrne. Toda tudi v tem pogledu je naletel na neisprosnega in neuklonjivega nasprotnika, ki je umel udariti in obenem udarce parirati. Časopisni poročevalci so poročali v svojih listih o senzaciji, ki jo je vzbudil njegov prvi nastop v zbornici. Nekateri londonski listi so mu takoj prorokovali velikansko politično karijero. Splošno se je trdilo, da tiči v njem vsega uvaževanja vredna govorniška nadarjenost.

Lloyd George se je tedaj kot poslanec-novinec spustil v boj z uglednimi politikimi voditelji angleškega parlamenta, kar je bilo zbog njegove vsestranske in naravnost frapirajoče zgovornosti in splošnega znanja, ki si ga je pridobil z njemu lastno energijo in neumorno de-

Načelnost komunističnih voditeljev. »Delavske Novice« očitajo narodnim socialistom breznačelnost, češ, da so se zvezali s kapitalisti. Ta očitek je pa neupravičen. Komunistični voditelji z dr. Lemežem na čelu, ki je leta 1920 kričal skozi okno deželne vlade »Dol s klerikalno vlado!« so se sedaj zvezali sami s klerikalci, ki so zakrknjeni in »krvoločni« kapitalisti in povrh še reakcionarci. Narodni socialisti so jih v zadnjem občinskem svetu do dobra spoznali, zato niso marali nobene politične zveze več, marveč so predlagali zvezo vseh naprednih delavskih strank. Take zveze pa ravno komunistični in socialistični voditelji od »Delavskih Novic« in »Zarje« niso marali, ampak so rajši kar pod roko sklenili zvezo s klerikalci. Narodno socialistična stranka se je na to dogovorila z omini naprednjaki, ki so izstopili iz demokratiške stranke in so s tem javno obsodili teroristične in kapitalistične metode te stranke. Zavezali so se delovati skupno z narodno socialistično stranko v smislu načel Zagrebškega kongresa, ki se je tako odločno zavežalo za zatiranje delavstvo in sklenil delovati proti sedanemu režimu, ki je delavnemu ljudstvu prizadejal največ gorja.

Svetovni pregled.

ITALIJA.

Benito Mussolini.

Dogodki zadnjega časa so spravili v Italiji na površje moža, o katerem se je zadnji dve leti mnogo govorilo in od katerega se je končno pričakovalo, da bo v danem trenutku vzel usodo italijanskega naroda v svoje roke.

In danes je Benito Mussolini, vrhovni poglavar vseh fašistov, ministrski predsednik Italije. Usoda italijanskega naroda je v njegovih rokah. Bo li ta usoda dobra ali slaba, to bo pokazala bodočnost.

V svojih mladih letih je bil Mussolini goreč marksist. Kot gladojuči ljudskošolski učitelj se je izselil v Švico, da bi končal študije za doktorat francoske literature in se potem posvetil onim idejam, ki hočejo zgraditi nov svet na socialistični podlagi. Pred svetovno vojno je bil popolnoma neznan žurnalist. Pozneje je postal ravnatelj glavnega glasila italijanske socialdemokratiške stranke — »Avanti-ja«. S tem je dobil ugled in ime. Kot ravnatelj »Avanti-ja« je bil pričetkom svetovne vojne eden glavnih agitatorjev, da se udeleži Italija vojne na strani entente. Odložititi je moral ravnateljstvo »Avanti-ja«, pri tej priliki pa je tudi izstopil s socialdemokratiške stranke. Kot politično glasilo si je ustanovil nov časopis »Popolo d'Italia«, v katerem je dnevno v uvodnikih širil patrijotizem za Italijo. Prostovoljno se je udeležil bojev ob Soči in bil težko ranjen. Po bovsškem porazu, ko je nastopila v Italiji silna malodušnost in so postajale zahteve po separatnem miru dnevno številnejše in glasnejše, je bodril Italijane k vstrajnosti in jim neprestano govoril, naj verujejo v bodočnost svoje domovine. Leta 1919 je prišel z 21 tovariši na Monte Citorio (laški parlament), toliko fašistov je bilo izvoljenih pri takratnih državno-

zborskih volitvah. Kakšna je bila njegova organizacija fašistov, se je pokazalo ravno te dni, ko je zmagala na vseh poljih in zavlada v Italiji. Pomembno je, da je Mussolinijevo vodstvo neoprečno in ne pozna nobene enakovrednega konkurenta.

Mussolini je brezdvomno vzgled modernega ljudskega tribuna. Skrajno delaven in pogumen demagog, zraven pa izboren govornik. Množice ga vbogajo brezpogojno. Kjer stoji on, jih stoji deset- in stotisoč. On ni fantast, ne pesnik, se ne prilizuje in ne klepeta. Ko je hotel že pred časom stegniti svoje roke po moči, pa je videl, da bi naletel na nevaren odpor, se je hitro umaknil. Danes ko je Italija pod silno gospodarsko krizo, ko izkazuje državni proračun sedem milijard izgube in slabotna vlada pod vodstvom deželnega odvetnika Fakta nalogi ni bila kos, je posegel Mussolini z drzno roko v politično situacijo in jo obvladal po svoje. In že najbližja bodočnost bo mogoče pokazala, je li njegovi častihlepsti ustrezno biti prvi sluga svojemu kralju, ali pa bo politični preobrat raztegnil tudi na državno obliko. Posebnega spoštovanja do dinastije nima, to je že opetovano pokazal.

Dosedanje njegovo vladanje kaže, da se zna brzdati, da misli sedaj kot odgovorni državnik čisto drugače, kakor je mislil in govoril prej kot vrhovni poglavar vseh fašistov. Najbolje je, da podamo sliko dogodkov, kakor so se vršili odkar vlada Italiji Mussolini.

Zmagoslavni pohod Mussolinija v Rim.

V nedeljo, dne 29. oktobra 1922 zvečer se je peljal Mussolini iz Milana v Rim. To potovanje je izgledalo, kakor velik, zmagovalčev pohod. Fašisti so ga pozdravljali na vseh postajah z vojaškimi častmi.

Mussolini odkloni posebni vlak.

Železniška uprava mu je dala na razpolago posebni vlak. Mussolini je to ponudbo energično odklonil, z dostavkom, da mora dati on prvi vzgled za štedenje.

Vse seveda ni šlo tako lepo in navdušeno. V Rimu in tudi drugod po Italiji je prišlo do

krvavih izgredov fašistov.

Spopadli so se socialisti, komunisti in fašisti. V Rimu je trajal boj več ur. 7 ljudi je bilo ubitih in veliko število ranjenih. Hišo socialističnega poslanca so zažgali, vse prostore socialistov so zasedli fašisti.

V Milanu so fašisti napadli uredništvo lista »Secolo« in uničili tiskarno. Tudi drugim listom, ki niso pisali v smislu fašizma, niso prizanesli. Požigov in umorov še ni konec, vsaki dan se ponavljajo te fašistovske kulturne cvetke.

V Rimu je bilo zbranih nad 100.000 fašistov, ki so vprizorili parado pred kraljem in Mussolinijem. S tem, da je postal Mussolini ministrski predsednik, so dobili fašisti Italijo v roke in je njihovo glavno delo končano. Vrhovna oblast fašistov je dala torej ukaz

za demobilizacijo.

Listi so sicer poročali, da so se fašisti temu ukazu takoj pokorili in se za-

Lloyd George.

Leta 1890 je po smrti nekega parlamentarca postalo eno poslansko mesto v Walesu prosto. Njegovi prijatelji so ga zbog njegovih vstrajnih, stvarnih in duhovitih govorov, ki so mu v distriktu pridobili splošen ugled, kandidirali na to mesto. Nasprotnik v volilnem boju mu je bil neki Squire, posestnik onega dela cerkvene občine, kjer je George preživel svoja deška leta. Kako pogosto se mu je Georg kot deček spoštljivo odkril, ko se je visoki gospod peljal skozi vas; sedaj pa je kot resen tekmeec nastopil proti njemu v volilni borbi, v kateri je tudi zmagal z 18 glasovi večine. George je bil 27 let star, ko je prišel v spodnjo zbornico. Dva meseca je bil povsem tiho ter se ni nikoli oglasil k besedi. Pač pa je medtem natančno proučeval zbornico, njene šege, pravilnik in zakone, ki jih je imela skleniti. Po dveh mesecih je prvič nastopil javno v zbornici in je — za začetnika naravnost predrzno in neopravičljivo — z vso vehemenco napadel

lavnostjo, nekaj povsem naravnega, ne glede na to, da je s tem činom obrnil pozornost vse angleške javnosti na svojo osebo. On je torej, kjerkoli se mu je le nudila prilika, z vso vehemenco napadal in pobijal nazore Chamberlaina in celo Gladstona. Toda niti osebna prikupljivost Chamberlaina niti robata osornost Gladstona nista bili v stanu odličnega, a brezobzirnega in neupogljivega Georga ugnati v kozji rog. Njegova navada je bila predvsem, teden za tednom, dan za dnevom propovedovati in razlagati zbornici evangelij o nacionalizmu waleškega distrikta ter obenem zahtevati razdržavljenje cerkve v Walesu. Pri tem ga je že podžigala častihlepnost, ker je hotel na vsak način postati ljubljenec svoje ožje domovine. On je govoril in govoril, zahteval in grozil toliko časa, da je naravno povzročil pravcato ustajo. Njegov sedež v zbornici je bil pogosto v nevarnosti, posebno za časa južnoafrikanke vojne, ker se je kot demokrat javno zgražal nad morjenjem človeštva in razmetavanjem denarja. Dokler je trajala vojna

z Buri, katero je kot nepravilno najostreje obsojal, je bil v parlamentu najneustrašenejši in najhujši nasprotnik jingov. Znano je, da je bilo njegovo življenje v resni nevarnosti, ko ga je nek fanatik z gorjačo pobil na tla. Ko je sklical javen shod, na katerem je hotel govoriti proti vojni z Buri, ga je razjarjena in naščuvana druhal hotela linčati. Rešil ga je višji policijski častnik, ki mu je dal na razpolago uniformo policijskega stražnika, da je neopažen mogel zapustiti zborovalni lokal in oditi na kolodvor.

V širokih krogih so ga smatrali za prototip angleškega kavalirstva, za brezdomovinca, izdajalca in sovražnika lastnega naroda, obenem pa so ga občudovali zbog njegovega neupogljivega značaja kot neustrašenega bojvnika svojih nazorov in pravega sina njegove ožje domovine. Neustrašenost in odločnost, s katero je branil in zagovarjal svoje nazore, dasi niso bili priljubljeni, so mu po angleškem običaju pripomogli do vpoštovanja in mu pridobili novih prijateljev. (Konec prih.)

čeli podajati na svoje domove. Vendar pri demobilizaciji ni moglo biti vse v redu, ker je vrhovna fašistovska komanda morala izdati v kratkem času drugo demobilizacijsko povelje,

v katerem povdarja, da bo fašist. armada obstojala še naprej in svari člane, naj ne verujejo vestem, katere širijo razni špijoni. Vsaka nepokorščina se bo kaznovala kot zločin. Generalni inšpektor fašistov v Milanu je moral izdati celo strog ukaz, da se od 1. novembra od 3. ure popoldne naprej ne sme pokazati nobena »srajca« na ulici. Iz vsega tega sledi, da demobilizacija ne gre tako gladko in da ne bo tako lahko spraviti fašiste zopet k rednemu delu. Toda to je skrb Mussolinija; on jih je spravil skupaj, on naj zopet gleda, kako jih spravi tje, od koder jih je vzel.

Mussolini vlada.

31. novembra 1922 popoldne je prevzel Mussolini vlado. Nastop vlade je naznanil vsem laškim poslanikom pri tujih vladah. Prva posledica je bila, da je naznanilo svoj odstop več italijanskih poslanikov. Prvi je odpovedal svojo službo italijanski poslanik v Parizu, grof Siorza; drugi je odstopil poslanik v Berlinu, senator Frassati; tretji, ki je zapustil službo, je Rolando Ricci, poslanik v New Yorku. To so težki udarci za Mussolinijevo vlado, kajti pustili so jo na cedilu njeni glavni inozemski zastopniki.

Mussolinijev program.

Delo, štedljivost in mir.

Dopisniku »Corriere della Sera« je rekel Mussolini: »Priznajte, da smo napravili revolucijo, kakršne zgodovina še ne pozna; mi smo jo izvedli, ne da bi se ustavila le ena tovarna, ne da bi trpela trgovina, ne da bi vznemirili kmete, ne da bi pognali delavce iz tovarn. To je moderna revolucija, kakor se dela danes. Sedaj sem sestavil koalicijsko vlado in trdno upam, da bodo vstopili v vlado v kratkem času tudi zmerni socialisti.

Dopisniku turinske »Stampa« je razvil Mussolini zunanje-politični program. Zunanja politika Italije bo polna časti, miru in treznosti, brez kolebanja in groženj. S ponosom je povdaril, da ga je povabil na razgovor angleški poslanik v Rimu še predno je bil imenovan ministrskim predsednikom. »Kdor govori o dalmatinski nevarnosti«, je rekel Mussolini, »je hujskač. Dalmatinsko vprašanje je praktično rešeno. Z Jugoslavijo glede izpraznitve ni nobenega dogovora. Kar je za sedaj najbolj potrebno je to, da se jasno izjavi, da je Italija država, ki se jo mora spoštovati. Spoštovanje si bomo preskrbeli, ako ne pojde z lepa, pa s strojnimi puškami. Že danes začenjamo izvrševati svoj program, ki vsebuje: Delo, štedljivost in mir. Spopadov se je treba izogibati.«

Internacionalna fašizma.

O priliki fašistovske revolucije v Italiji, pišejo nemški listi, da so imeli laški fašisti tesne zveze tudi z nacionalnimi krogi v Nemčiji in na Ogrskem. Pred nekaj mesci je bil Mussolini sam v Berlinu, zadnje tri tedne pa je bival v Berlinu fašistovski general Capello, ki je zadnje soboto nenadoma odpotoval v Italijo, najbrže radi nepričakovane razvoja fašistovske revolucije. Capello je stanoval v Berlinu v hotelu, katerega obiskuje izključno samo nacionalni nemški oficirji. On je občeval ves čas z njimi, imeli so skupne sestanke in pojedine ter si medsebojno napivali. Mussolini je bil pred nekaj tedni tudi v Budimpešti, kjer je imel s Horthyjem važne pomenke. Nemški socialistični list »Vorwärts« opozarja, da je skupni sovražnik fašistovske Italije in revanželjne Ogrske — Jugoslavija, tako da Italijansko-ogrsko zveza resno ogroža evropski mir.

S kom bodo držali fašisti, z entento ali Nemčijo?

To je vprašanje, ki silno zanima vse narode. Nekaj francoski list je dal na to vprašanje odgovor, da bodo ostali fašisti zvesti ententini prijatelji, ker, tako piše, fašisti so uničili vsa uredništva socialističnih, pa tudi onih listov, ki so bili Nemčiji prijazni. Kdo ve, če bo imel dobri Francoz prav.

Fašizem — skrajno reakcionaren.

Fašizem je treba smatrati kot skrajno reakcionarno gibanje, ki je sovražno

vsakemu napredku. Socialisti vseh narodov so napovedali fašizmu skrajni boj. Iz delavcev hoče napraviti zopet čisto navadne sužnje, ki naj robotajo kapitalizmu. Mi Jugoslavlani pa imamo v fašizmu tudi še najhujšega sovražnika našega naroda, torej dovolj vzroka, da smo kar najbolj oprezni pred tem novim gibanjem.

NEMČIJA.

Katastrofa nemške valute. Cela Nemčija govori samo o padanju marke. Vsi časopisi so polni tega vprašanja. Najboljši ljudje premišlujejo, kako bi bilo mogoče ozdraviti to zlo. In marka pada dalje. Nemci dolže inozemstvo, predvsem Ameriko, da uničuje s svojo špekulacijo nemško valuto. Inozemstvo, posebno Francozi pa dolžijo Nemčijo, da ona sama s silo uničuje svojo valuto. Kdo ima prav? Nam se zdi, da vsi. Nemčija ni povsem nedolžna, kakor ni bila nedolžna Avstrija. Važno je vprašanje, ki deli Nemce na dva velika tabora. Eni so mnenja, da bi bilo treba plačati pošteno vso vojno odškodnino, le to bi bilo od entente zahtevati, da zniža zahteve tako, da jo bo mogoče plačati. Drugi zopet pravijo, in to so predvsem nacionalisti in monarhisti, »poženimo Nemčijo v bankrot in ententa se bo za vojno odškodnino enostavno obrisala. Kajti ako nič nimanjo tudi nič dati ne moremo!« S strogo nemško-nacionalnega maščevalnega stališča je taka politika sicer umevna, toda ravno tako katastrofalna, kakor je bila katastrofalna nemško-nacionalna vojna politika. Ti ljudje namreč nikdar ne upoštevajo posledic, ki potem zadenejo narod. Na drugi strani seveda tudi ententa ni nedolžna; krivi niso ravno njeni uradni krogi, pač pa njeni mednarodni borzni pustolovci.

Nemška valuta se ne bo dala več rešiti. Kakšne posledice bo ta polom rodil, se danes ne da predvideti. Trenutno trpi Nemčija silno. Njen srednji in delavski stan se zvija pod valom draginje, ki je neobhodna posledica uničene valute. Neki znani pisatelj, čegar dela so se svoj čas mnogo čitala, prodaja pred Anhaltskim kolodvorom v Berlinu hrenovke. Znani slikar prodaja v Tauentzien ulici otročje igračke, katere sam izdeluje. Drugi slikar je pretekli teden beračil. To so še srečni ljudje, ki so si znali pomagati. Ti dobesedno ginejo gladi. Nemška valuta umira in ž njo pa tudi nemška omika in kultura. V Nemčiji se odigrava v teh trenutkih strahovita žaloigra.

ROMUNIJA.

Kraljevo kronanje. — Kje je moj narod? V Romuniji so slične razmere, kakor pri nas. Pri nas vlada beogradska porodica, v Romuniji bukareška; pri nas je glavar porodice Pašić, v Romuniji Bratianu. Druge razlike ni. Pretekli mesec so kronali kralja. Takih prizorov se ljudstvo navadno prav rado udeležuje. Tudi v Romuniji je prav mnogo ljudi, ki ljubijo svojega kralja. Toda v Romuniji imajo tudi silno pridno policijo in njena previdnost je bila tako velika, da je vprašal kralj Bratianu-ja, ko je videlsamo prazne tribune: »Gospod Bratianu, kje pa je moj narod?« To dejstvo so porabili opozicionalci kot dokaz, da so se kronanja udeležili samo pristaši vladne stranke in da je bilo čisto prav, da se opozicionalni poslanci kronanja sploh niso udeležili. Opozicija povdarja celo, da se narod sploh ni udeležil kronanja, temveč da so bili navzoči le komandirani ljudje. Tako-le piše »Dimincara«: Znano je, da je vprašal kralj Bratianu-ja: Kje je moj narod? Časopis »Patria« pove sedaj, kako je sploh prišlo do tega. Objavlja namreč sedaj sledeči uradni dokument: Županu v Rostoci. Pošljem vam 4 legitimacije za delegate, ki se morajo udeležiti kronanja. Ako bi se ne hoteli udeležiti, se jih naj kaznuje s 5000 leji. V petek, dne 13. oktobra 1922 morajo biti vsi na postaji Acinta. Oblečeni morajo biti v nedeljske obleke in imeti seboj za tri dni živeža. Potovanje je brezplačno. Plesente, dne 11. oktobra 1922. Notar: Hardut.

»Njegov narod« kljub temu ni prišel, če se je pa hotel res udeležiti, mu je to zabranila policija. Inozemci, tudi Jugoslavlani, so bili na balkanski način izgnani preko meje. In tako se je vršilo kronanje lepo natančno po načrtu ob navdušenju odsotnega, pa vseeno »navdušenega« naroda.

VSTAJA V VZHODNI GALICIJI.

Nekaj tednov sem se pojavljajo v Vzhodni Galiciji resni nemiri. Pretekli mesec je bilo več kot 70 poljskih gradov vpepeljenih, izvršenih je bilo 6 dinamitskih atentatov, sedemkrat so bile pretrgane važne brzojavne proge in izvršenih deset političnih umorov. Tisoče rusinskih vstašev je poplavilo deželo. Po poročilih poljske »Gazeta Godzien-na« se je gibanje razširilo v okrajih Sokal, Brody, Rohatyn, Zloczow, Tarnopol, Buczacz, Stanislava, Brzezany in Przemyslany. Poljska vlada je porabila vso svojo moč, da bi gibanje zadušila. Infanterija, kavalerija in artilerija so zasedle vstaške okraje. Tisoče Rusinov so zaprli; v rusinskem listu »Dilo« od 29. oktobra 1922 je navedenih dve strani imen zaprtih Rutenov. »Kuryer Lwowski« z dne 22. oktobra 1922 javlja, da je bilo v lwowskem okraju vrženih 1600 Rusinov v ječo. V Lwovu izhajajoči nemški list »Ostdeutsches Volksblatt« pa piše dne 19. oktobra 1922, da so zaprli v okraju Stryj 60 Rusinov. To so predvsem pripadniki rusinske inteligence, voditelji navedene vstaje, ki jih Poljaki strahujejo.

O tem, kako si je Poljska prilastila Vzhodno Galicijo, smo v »Novi Pravdi« že poročali. Te resne nemire, ki so sedaj izbruhnili, in katerih se udeležuje, kakor izjavljajo rusinski voditelji v inozemstvu, cel rusinski narod, hoče Poljska prikriti svetu s tem, da poroča, da so to samo poskusi ruskih boljševikov, napraviti v Poljski zmede. Razmerje med Poljaki in Rusini v Vzhodni Galiciji je slično onemu, ki je bilo pred preobratom pri nas med nami in Nemci. Poljaki so grajščaki, veleposestniki, uradniki in žandarji. Kmetijski narod pa so Rusini. Kakor Nemci pri nas, tako so mislili Poljaki, da bodo v kratkem času zavladali nad Rusini in jih popolnoma raznarodili. Nemcem pri nas ni uspelo, prepričani smo, da tudi Poljakom v Vzhodni Galiciji ne bo. Le žal nam je, da se poslužuje tudi odlični slovanski narod, kakor so Poljaki, takih sredstev, kakor so se jih posluževali Nemci. Tem bolj graje vredno, ker hočejo oropati bratski rusinski narod njegove narodne svobode.

ANGLIJA.

Volitve. Po časopisnih poročilih so postavile razne stranke do sedaj skoraj 1400 kandidatov, ker bo samo 615 izvoljenih, jih bo torej mnogo propadlo. Najhujši boj se bje med konservativno in delavsko stranko. Konservativci sicer niso šli enotno v volilni boj; nastopata namreč dve struji, ena pod vodstvom Law-a, druga pod Chamberlain-om, a kljub temu si med seboj ne delata težkoč. Ena struja podpira drugo, obe pa delata na to, da dobi konservativna stranka kolikor mogoče več poslancev. Nasprotno se pa liberalni struji, ki sta šli tudi ločeno v boj, ne moreta zblížiti; prepad med njima postaja vedno globlji. Delavska stranka je postavila skoraj 500 kandidatov. Njeni kandidati pripadajo večinoma prostim poklicom, med drugimi kandidira nekaj znanih odvetnikov in pisateljev.

Jako zanimivo je dejstvo, da igrajo pri volitvah glavno vlogo ruski sovjetski rublji! Konservativna stranka je preplavila deželo s sovjetskimi rublji, na katere je natisnila sledeče: »Le glasujte za delavsko stranko, in kmalu boste spoznali, da bo vaš denar ravno tako nič vreden, kakor ta papir«. Ali bo ta agitacija angleškim velekapitalistom kaj pomagala, bodo pokazale šele volitve. Dosedaj ni rodila drugih posledic, kakor silno ljubosumnost Avstrijcev, zakaj se angleški konservativci pri agitaciji niso poslužili avstrijskih kron, ki so že skoraj tako cene kakor ruski rublji. Sicer pa ni treba drugega kot nekaj volitev v Angliji in Ameriki s tako agitacijo, pa bi bili ruska in avstrijska valuta rešeni.

Lloyd George je sredi volilnega boja zbolel. Njegovi prijatelji upajo, da bo kmalu okreval in zopet posegel z vso silo v volilni boj. Zadnja poročila trdijo, da bo Lloyd George še ta teden zopet nastopil kot govornik.

Somišljeniki, kupujte edino pri tvrdkah, ki oglašajo v „Novi Pravdi“!

Tedenske novice.

OD DANES DALJE BO IZHAJALA »NOVA PRAVDA« ZA ČAS LJUBLJANSKEGA VOLILNEGA BOJA PO DVAKRAT NA TEDEN IN SICER OB SREDAH IN SOBOTAH.

Pisarna centralnega volilnega odbora »Jugoslovanske zajednice« se nahaja v ljubljanskem »Narodnem domu«, pritličje desno. — Tam dobe zaupniki in zastopniki krajevnih volilnih odborov NSS in dr. Ravniharjeve skupine vsak delavnik od 4.—7. ure popoldne vse potrebne informacije. Tam je vlagati vse vloge, ki se tičejo volilne agitacije. Krajevnim odborom so v pisarni na razpolago volilne tiskovine kakor: vabila na shode etc.

Načelniki in značajni so klerikalci. V Ljubljani se vežejo s socialisti, v Mariboru pravijo, da so socialisti roparji. V Ljubljani se vežejo s komunisti, v Italiji s fašisti in so razpustili komunistično stranko. V Avstriji so zvezani s kapitalisti. Res vsekakor načelna in značajna politika. Bog ve, kje se tega uče in odkod črpajo to katoliško moralo.

Za komuniste na kaka-listi (kratica za klerikalno - komunistično listo) je Sv. Oče poslal dva vagona svojega papeževskega žegna. G. Perič pa dobi povrh še »orden svetog Hieronima 15. klase sa lentom«. Rim svojih hlapcev ne pozabi!

Tudi klerikalci s svojim »Slovenecem« posvečajo po mnenju volilcev trem »Zajedničarjem« preveč pažnje. Ker pravi »Slovenec«, da o zmagi kaka-liste ni nikakega dvoma, se nam čudno zdi, da prepisuje celo »Jutro«. Ja, ali so sv. duha med potjo iz Rima v Ljubljano vjeli fašisti? Več originalnosti bi morali zmagovalci že imeti.

Stave za volitve. Klica okoli »Jutra« si je na jasnem, da doživi pri ljubljanskih občinskih volitvah naravnost katastrofalen poraz. Da pa obdrži svoje razmetane, obupane in popolnega poraza dobro se zavedajoče privržence koruptnega centralističnega — po jutrovsko »državotvornega« — režima, ki je v prvi vrsti velesrbski, najmanj pa jugoslovanski, vsaj do volitev še kolikortoliko skupaj, tolaži svoje ovčice, katerih število pa dnevno pada, z bahjim čenčanjem o stavkah glede izida ljublj. obč. volitev. V zabavo našim čitateljem priobčimo nekaj teh smešnic, ki jih je priobčilo z raznimi fondirano »Jutro« v številki od 2. nov. t. l. svojim naročnikom, katere smatra glasilo iz »Jutrove« dežele — milo rečeno — naivnim, ker jim servira kot prvo stavo, da bodo dobili pri volitvah demokrati najmanj 1500 glasov več kot zajednica. To tolažbo njegovim »vernim« moramo brez nadaljnega komentarja nazvati kot »Galgenhumor« na smrt obsojenega, a še tik pred smrtjo ciničnega hudodelca. — Po neki drugi v »Jutru« priobčeni stavi zajednica ne bo dobila niti toliko glasov, kot jih je pri zadnjih volitvah dobila naša stranka. Glede te stave bi »Jutro« odgovorilo v njegovo nadaljno tolažbo — seveda le do 3. decembra zvečer — da naj drugim ne meri čevljev po svojem lastnem kopitu. Glasom tretje v »Jutru« priobčene stave pa je neki starejši gospod nagovarjal večjo družbo glavnih zaupnikov zajednice (glasiti bi se moralo vsekakor: klike okrog »Jutra«), da stavi vsako svoto, da bodo zajedničarji dobili manj glasov kot JDS, pa nihče ni hotel staviti. — Glede te stave bi priporočali »Jutru«, da si na to iznajdba lahko vzame patent, katerega naj si da pravočasno registrirati, ker po 3. decembru ne bo več držal; dotičnega starejšega gospoda pa naj pošlje v našo upravo, da sklepe stavo z dečkom, ki raznaša list, in kateri bo rad prevzel ta lahek posel z lepim zaslužkom, ker bo stava, na katero do sedaj kljub večdnevni licitaciji ni hotel nihče pristati, gotovo precej visoka, izid v prid zajednice pa nad vse siguren. — Dalje poroča »Jutro«, da je okrog njegovih ostankov vse soglasnega mnenja, da bo imela njegova klica na dan volitev rakovo dirko, v kateri bo tekmovala z gosp. Bernotom ter so nekateri »Jutrovi« pristaši že sedaj mnenja, da bo g. Bernot v tej tekmi boljše odrezal, kajti JDS je od zadnjih volitev zbog svoje politike in raznih nečednih afer svojih politično poslovnih ljudi izgubila toliko pristašev, da je morala uprav hiteti z vložitvijo kandidatne liste, ker bi se sicer še najmanj polovica njenih kandidatov skesala in preklicala svojo kandidaturo na JDS (recte Jutrovski) listi.

Mi pa pravimo: Vsak, kdor je v resnici napreden in želi, da ostane slovenska Ljub-

Ijana bela in čista, bo glasoval za listo »Jugoslovanske zajednice«, ki nam je edina porok, da se iz našega narodnega telesa iztrebijo razni politični zajedavci in centralistični podrepniki! Zato bodo vsi, ki odobravajo proglas Jugoslovanske zajednice — in to so z malimi izjemami — vsi napredno misleči ljubljanski volilci — vrgli volilno kroglico v četrto skrinjico za listo Jugoslovanske zajednice!

Največji reveži, ljudje, ki žive od čiste izgube so nedvomno mesarji. Le berite (v slovenskih dnevnikih zadnjih dni), »Poslano« Zadruga mesarjev, klavcev in prekajevalcev za politična okraja Kranj in Radovljica s sedežem v Kranju, pa boste takoj uvideli, da vol nima samih stegenj ampak tudi vamp, ki marsikaj prenese. Kako pa pride stari rimski kmet-pesnik Ovid s svojo zlato dobo v to »Poslano«, si še vol »brez stegenj« ne more predstavljati. Da, še ubogi klavni živini se zdi prenemno, kako morejo zahtevati mesarji za kilo kosti, ki so jih kupili po 22 K, kar 60 K. Seveda, kdor dela le z 200 % zaslužkom, mora na vsak način na »kant«.

Nedeljsko »Jutro« navaja imenoma ljubljanske trgovce in obrtnike, svoje pristaše. Po številu jih je 22, če se všteje tudi tisti,

ki je »posestnik in podjetnik.« — Res lepo številce! Kdo bi si bil mislil, da jih je toliko! Pa saj jih bo tako nekaj protestiralo proti zlorabi njihovih imen!

Cene padajo. Jajca stanejo že 8 K, moka je zlezla zopet na 24 K, slanina pa na 110 K, pri manufakturnem blagu so cene »padle« zopet na višino, ki so jo dosegle pred enim mesecem. Skratka, vse pada! Še najbolj pa zaupanje v boljše razmere. Pravijo tudi, da smo imeli pred kraljevim obiskom v Ljubljani tržnega nadzornika. Sedaj imamo mesto njega le »jagra«.

Italijanski prestolonaslednik — fašist. — V nedeljo so fašisti izročili prestolonasledniku črno srajco v znamenje, da so ga sprejeli v svoje društvo.

Izdaja konzorcij »Nove Pravde«. Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik: Dragotin Kosem, Ljubljana.

Antikvarijat, knjigarna
HINKO SEVAR

Ljubljana stari trg 34

kupuje in prodaja različne knjige v vseh jezikih po ugodnih cenah.

MILOŠ OSET

trgovina s špecerijskim in kolonijalnim blagom

MARIBOR

ALEKSANDROVA C. 45.

Največja izbira različnih pletenin, majic, nogavic, rokavic pri tvrdki

A. & E. Skaberné Ljubljana Mestni trg 10.

Veletrgovina **A. Šarabon**, Ljubljana

špecerijsko blago, raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke.

SUHE GOBE

in kumno kupuje

SEVER & KOMP.
Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Restavracija »Maribor«

prilagojena pristna domača in dalmatinska vina, dobro hrano ter sobe za tujce, vse po zmernih cenah
Maribor, Grajski trg številka 1.

Modna trgovina

A. Šinkovic
nasl. K. Soss

Ljubljana • Mestni trg 9.

Cene zelo zmerne.

IVAN JELAČIN, Ljubljana

Uvoz kolonijalne in špecerijske robe

Tovarna ustanovljena leta 1888.

Solidna in točna postržba.

A. LEČNIK

juvelir in urar.

CELJE. Glavni trg 4.

CHARLES PRINC

Manufaktura na debelo

Ljubljana, Miklošičeva cesta 36.

Priporočamo

najboljše šivalne stroje Gritzner v vseh opremljenih Kaiser Adler

za čevljarje, krojače, šivilje večletna garancija pri

Josip Petelinc

Ljubljana, Sv. Petra nasip številka 7.

Gradbeno podjetje

Ing. Dukić & drug

Ljubljana, Bohoričeva ulica 20

se priporočajo za vsa v to stroko spadajoča dela.

SANKE! SMUČI!

Tovarna

Stane Vidmar

Ljubljana, Sv. Petra cesta številka 75

Telovadne, športne in igrane potrebščine. — Železne konstrukcije, transportne naprave l. t. d.

Za vsa plesarska dela, lakiranje vozniških koles v ognju in lakiranje avtomobilov se priporočajo

Tone Malgaj
Ljubljana,
Kolodvorska ulica številka 6.

Ing. Rudolf Treo, stavbenik
Ljubljana, Gosposvetska cesta 12

se priporočajo za napravo stavb, adaptacij in načrtov.

Zimska sezija!

Velike množine zimskih blaga ravnokar došle.

A. & E. Skaberné Ljubljana Mestni trg 10.

Velika izbira otroških vozičkov, dvokoles in šivalnih strojev poceni

F. BATJEL, Ljubljana, Stari trg 28.

Sprejmo se v polno popravo za emajliranje z ognjem in ponikanje dvokolesa, otr. vozički šivalni in razni stroji.

„TRIBUNA“

Tovarna dvokoles in otroških vozičkov, mehanična delavnica, Ljubljana, Kariovska cesta številka 4.

Drva, premog, sadje, krompir, žito, seno in slamo ter druge deželne pridelke kupuje in prodaja

Andrej Oset
Maribor

Aleksandrova cesta številka 57.

Telefon št. 88.

JADRANSKA BANKA, BEOGRAD

Delniška glavica: Din 60,000.000.—

Rezerva: . . . Din 30,000.000.—

Podružnice:

Bled	Jesenice	Prevalje
Cavtat	Korčula	Sarajevo
Celje	Kotor	Split
Dubrovnik	Kranj	Šibenik
Erečnovi	Ljubljana	Tržič
Jelsa	Maribor	Zagreb
	Metković.	

Amerikanski oddelek.

Naslov za bzojave: JADRANSKA.

Afilirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar.
Frank Sakser STATE BANK, Cortlandt Street 82. New-York City.
BANCO YUGOSLAVO DE CHILE, Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Puerto Natales, Porvenir.

ZALOGA ČEVLJEV

LASTNEGA
IZDELKA:

DRAGOTIN ROGLIČ
MARIBOR, KOROŠKA CESTA 19

KOMISIJSKA ZALOGA PRI BETKI LEŠNIK, GOSPOSKA ULICA 14

„KARO“
VARSTVENA ZNAMKA

Delniška glavica:

K 20,000.000.—

Slovenska eskomptna banka

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica številka 1.

Rezervni zakladi:

K 6,500.000.—

PODRUŽNICE:

Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec. Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje. Brzovjavke: ESKOMPTNA

Telefoni št. 146, 458

LJUBLJANA
Mestni trg 5.

O. Bernatovič

konfekcijska
trgovina